

T.B.M.M.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

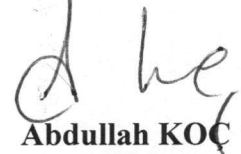
Grup Başkanlığı

Sayı : 3126
Tarih : 22.07.2019

17909

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Abdullah KOÇ

HDP Ağrı Milletvekili

Seçim bölgesi olan Ağrı ili ve ilçelerinde çalışma yaşamıyla ilgili sorunların derhal giderilmesi ve Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Şartı'ndan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi elzemdir.

Ekonomik, Sosyal Ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi;

BM Genel Kurulu'nun 16 Aralık 1966 tarihli ve 2200 A (XXI) sayılı Kararıyla kabul edilmiş ve imzaya, onaya ve katılmaya açılmıştır. Yürürlüğe giriş: 3 Ocak 1976. Türkiye Sözleşmeyi 15 Ağustos 2000 tarihinde imzalamıştır. Sözleşme'nin onaylanması 4 Haziran 2003 tarihli ve 4867 sayılı Kanunla uygun bulunmuş ve Bakanlar Kurulu **10 Temmuz 2003 tarih ve 2003/5923 sayılı kararıyla Sözleşmeyi onaylamıştır.** Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, Birleşmiş Milletler Şartı'nda ilan edilen prensiplere göre insanlık ailesinin bütün üyelerinin doğuştan sahip oldukları insanlık onurunu eşit ve vazgeçilmez haklarını tanımanın yeryüzündeki özgürlük, adalet ve barışın temeli olduğunu dikkate alarak, **aşağıdaki hükümlerde anlaşmışlardır:**

6. Madde: Çalışma hakkı,

7. Madde: Adil ve uygun işte çalışma şartları,

Bu Sözleşmeye Taraf Devletler herkese adil ve elverişli şartlarda çalışma hakkı tanır. Ayrıca Anayasa'da çalışma hakkını düzenleyen madde de aşağıdadır.

A. Çalışma hakkı ve ödevi

Madde 49- Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.

(Değişik: 3.10.2001-4709/19 Md.) Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

Bu bilgiler ışığında, Ağrı ili ve ilçelerinde yapılması gerekenler ve çözüm önerileri aşağıda sıralanmıştır.

- Tarım ve hayvancılık: Çalışmalardan elde edilen sorunların giderilmesi ve özellikle “organik tarım” ve “organik hayvancılık” potansiyelinin değerlendirilmesi önemlidir.
- Dış ticaret: İran pazarının iyi değerlendirilmesi ve Kafkasya pazarının sunduğu fırsatların değerlendirilmesi önemlidir.
- Turizm: Kış turizmi, yayla turizmi, tarih ve kültür turizmi ve dağ turizminin (özellikle Ağrı Dağı) değerlendirilmesi önemlidir.
- Yakın Pazarlara Yönelik Yatırım ve Üretim: İlde, özellikle İran ve SSCB’den ayrılan cumhuriyetlere yönelik dış ticareti etkinleştirecek, kamu destekli endüstriyel yatırımlar ve üretimlerin yapılması uzun dönem için önemlidir.

Bölgedeki ticari faaliyetlerde yaşanan en önemli üç problemin;

- Bezdirici bir yoğunlukta evraka dayalı işlemlerin olması,
- Sınır kapılarındaki altyapı yetersizliği,
- Yüksek vergi ve fon kesintilerinin olduğu anlaşılmıştır.

Kısacası bölgenin ana sektörler itibarıyla üç temel dinamiğinin kullanılması gerekmektedir, bunlar;

A- Tarım ve hayvancılık

B- Turizm (kayak, dağcılık, yayla, termal turizmleri gibi)

C- Dış ticaret (sınır ülkelere yönelik bölge üretimi ve satımı)

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Nisan 2019'a ilişkin iş gücü istatistiklerini açıkladı.

Türkiye genelinde işsiz sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 116 bin kişi artarak 4 milyon 202 bin kişi oldu. İşsizlik oranı % 13 seviyesinde gerçekleşti. Genç nüfusta ise işsizlik oranı % 23'ün üzerindedir.

Ağrı’da 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 6,8 olduğunu görmekteyiz. 2017 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranı ise yüzde 5,5 olarak gerçekleşmiştir.

Ağrı ilinde İŞKUR’da kayıtlı işsizlerin büyük bir bölümünün nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu görülmektedir. Ağrı’da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır.

2010 yılında Ağrı ilinde İŞKUR’a kayıtlı 4 bin 622 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 3 bin 616’sı erkek, 1.006’sı ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 11 bin 767 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibarıyla toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Ağrı ili ve ilçelerinde iş arayan vatandaşların çalışma hakkının sağlanmasına dönük herhangi bir altyapı çalışmanız mevcut mudur?
2. Çalışma çağındaki olan genç nüfusun adil ve uygun işlerde çalışma şartlarından yoksun olmaları, bakanlığınızca bilinmekte midir? Eğer biliniyorsa; bunu çözüme kavuşturacak bir yol haritanız mevcut mudur?
3. Sınır ticaretinin hayati önem arz ettiği Ağrı ili ve ilçeleri için; bürokratik engelleri ortadan kaldırmayı düşünüyor musunuz? Eğer düşünmüyorsanız, alternatif bir çözüm öneriniz var mıdır?
4. Türkiye'nin taraf olduğu; Birleşmiş Milletler Şartı'ndan doğan çalışma hakkı, adil ve uygun işte çalışma şartları yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi hakkında ne düşünüyorsunuz?
5. Tarım ve hayvancılık, dış ticaret, turizm gibi alanlarda faaliyet gösteren girişimcilerin ve vatandaşların bu faaliyetlerini sürdürmeleri için bakanlığınızca bir teşvik planı hazırlanacak mı?
6. Yüksek vergi ve fon kesintilerinin sınır ticareti yapan illerde işsizliğe yol açacağını bildiğiniz halde, yurt dışına çıkış harçlarını Gelir Vergisi Kanunu ile TBMM'ye sunup onaylamayı ahlaki buluyor musunuz?
7. Uluslararası sözleşmelerden ve Anayasa'nın koyduğu hükümlerden doğan çalışma hakkının ihlalini telafi etmeyi düşünüyor musunuz?
8. Ağrı ili ve ilçelerindeki işsizlik oranları, Türkiye'nin diğer illeriyle kıyaslandığında nasıl bir işsizlik tablosuyla karşı karşıya kalıyoruz? Ağrı ili Türkiye'deki işsizlik sıralamasında iller bazında kaçınıcı sırada yer almaktadır?
9. Ağrı ili ve ilçelerinde toplam işsiz sayısı kaçtır? İşsizlerin çalışan nüfusa oranını biliyor musunuz?
10. Ağrı ili ve ilçelerindeki işsizliği önlemek için bir çalışmanız mevcut mudur? Mevcut değilse; "çığ gibi büyüyen" işsizliğin önüne geçmeyi düşünüyor musunuz?